

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 459/2013-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., N., zastúpeného advokátom JUDr. S. B., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5 Co 225/2012 z 23. januára 2013 a rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 25 C 156/2011-226 z 31. mája 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. apríla 2013 doručená sťažnosť J. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva podľa čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 225/2012 z 23. januára 2013 a rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 25 C 156/2011-226 z 31. mája 2012.

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že okresný súd na návrh K. M. rozsudkom z 31. mája 2013 rozviedol jej manželstvo so sťažovateľom, ich maloletého syna H... zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky a sťažovateľovi uložil povinnosť prispievať na jeho výživu mesačne sumou 200 €. Súčasne upravil styk sťažovateľa s maloletým na čas po rozvode tak, že je oprávnený stretávať sa s ním *„počas každého roka každý párny týždeň od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod...“*, ďalej upravil jeho styk s maloletým každý rok v mesiacoch júl a august, počas vianočných sviatkov a počas Veľkonočného pondelka. (Okresný súd návrhu sťažovateľa na *„striedavú osobnú starostlivosť“* nevyhovel). O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom z 23. januára 2013 tak, že *„rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku týkajúceho sa úpravy práv a povinností k maloletému H... na čas po rozvode, v časti výroku o náhradu trov konania štátu a v časti výroku o náhrade trov konania účastníkov potvrdzuje“*.

3. Sťažovateľ uviedol, že základom pre rozhodnutie okresného súdu a následne aj krajského súdu *„boli neúplné vyjadrenia zo znaleckého posudku...“*, preto *„viackrát navrhol... v priebehu konania... vykonať opravný znalecký posudok..., čo bolo súdom zamietnuté...“*. Postup vo veci konajúcich súdov podľa názoru sťažovateľa *„bol nezákonný s intenzitou takou, že porušili ústavné práva sťažovateľa...“*. Sťažovateľ v súvislosti s nevykonaním ním navrhovaných dôkazov *„dôvodne konštatuje porušenie základného práva na súdnu ochranu ako aj práva na spravodlivé súdne konanie“*.

4. Keďže v rozsudku krajského súdu *„nie je kvalitne, dostatočne a presvedčivo zdôvodnené, prečo súd nevykonal ďalšie navrhované dôkazy vrátane výsluchu znalkyne na pojednávaní...“*, sťažovateľ dospel k záveru, že tým *„bolo zásadným spôsobom porušené právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces“*.

5. Sťažovateľ tvrdí, že už uvedeným postupom a rozhodnutiami vo veci konajúcich všeobecných súdov mu „*bol fakticky upretý výkon rodičovských práv a povinností*“, a tým mu bolo spôsobené „*porušenie ochrany rodičovstva, práva na starostlivosť o deti a rešpektovanie súkromného a rodinného života*“.

6. Na podporu svojich tvrdení sťažovateľ početne argumentoval rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Českej republiky a ústavného súdu. Ako dôkazový materiál k sťažnosti pripojil rozsudok okresného súdu č. k. 25 C 156/2011-226 z 31. mája 2012 a rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 Co 225/2012 z 23. januára 2013.

7. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu vyplývajúcu z čl. 46 ods. 1 Ústavy...

... na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

... na ochranu rodičovstva vyplývajúcu z čl. 41 ods. 1 Ústavy...

... na starostlivosť o deti a ich výchovu vyplývajúce z čl. 41 ods. 4 Ústavy...

... rovnosť účastníkov konania pred súdom vyplývajúcu z čl. 47 ods. 3 Ústavy...

... na rešpektovanie súkromného a rodinného života vyplývajúce z čl. 8 ods. 1 a ods. 2 Dohovoru...

... na rodičovské práva a starostlivosť o dieťa, ktoré je rovnaké ako rodičovské práva druhého rodiča vyplývajúce z čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 5 Co/225/2012-321 zo dňa 23. 01. 2013 a rozsudkom Okresného súdu v Nitre č. k. 25 C/156/2011-226, zo dňa 31. 05. 2012 porušené bolo.

... Rozsudok Krajského súdu... zo dňa 23. 01. 2013 sa zrušuje a vec sa Krajskému súdu... vracia na ďalšie konanie.

... Krajský súd... je povinný... zaplatiť finančné zadosťučinenie sťažovateľovi vo výške 1.500,- EUR...

... Krajský súd... je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania...“

II.

8. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Sťažovateľ namietal porušenie práv (pozri body 1 a 7) rozsudkami okresného súdu z 31. mája 2012 a krajského súdu z 23. januára 2013.

II.A

K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom okresného súdu č. k. 25 C 156/2011-226 z 31. mája 2012

12. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje

iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

13. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú fyzickú osobu, ako aj právnickú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

14. V danom prípade mohol sťažovateľ namietať porušenie svojich základných práv podľa ústavy, ako aj práv podľa dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým rozsudkom okresného súdu odvolaním (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.B

K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 225/2012 z 23. januára 2013

15. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným

rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

16. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že podľa názoru sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom porušil ním označené základné práva podľa ústavy, práva podľa dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa predovšetkým tým, že potvrdil (a teda akceptoval) výrok rozsudku súdu prvého stupňa v časti o jeho styku s maloletými synom, nevykonal ním navrhované dôkazy a nedostatočne odôvodnil svoje faktické a právne závery (pozri tiež body 3 až 5).

17. Vychádzajúc z uvedeného bolo úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti posúdiť, či medzi odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu v častiach týkajúcich sa uvedených námietok a sťažovateľom označenými základnými právami podľa ústavy, právami podľa dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa existuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie zakladala opodstatnené dôvody na vyslovenie ich porušenia.

18. Sťažovateľ sa vo svojej sťažnosti domáhal predovšetkým vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou týchto práv nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07). Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

20. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

21. Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného odvolania či dovolania vôbec boli naplnené.

22. Ústavný súd z týchto hľadísk (body 19 až 21) preskúmal rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 5 Co 225/2012 z 23. januára 2013, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie v odvolaní napadnutých častiach jeho výrokov. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol podstatu odôvodnenia prvostupňového súdu, oboznámil odvoláciu argumentáciu sťažovateľa a stanoviská navrhovateľky, kolízneho opatrovníka a vedľajšieho účastníka k nemu:

„Súd prvého stupňa rozsudkom zo dňa 31. 05. 2012 č. k. 25 C/156/2011-226 rozviedol manželstvo účastníkov konania..., s tým, že maloletého H. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá bude dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Odporcovi na čas po rozvode určil vyživovaciu povinnosť v sume 200 eur mesačne na maloletého H... Zároveň súd upravil aj styk odporcu s týmto dieťaťom počas každého párneho týždňa v kalendárnom roku od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod., v každom roku od 16. 07. od 08.00 hod. do 31. 07. do 16.00 hod., a od 16. 08. od 08.00 hod. do 30. 08. do 16.00 hod., počas vianočných sviatkov v každom párnom roku od 23. 12. od 17.00 hod. do 27. 12, do 17.00 hod. a v každom nepárnom roku od 28. 12. od 17.00 hod. do 01. 01. do 17.00 hod. nasledujúceho párneho roku a počas Veľkonočného pondelka v každom nepárnom roku od 08.00 hod. do 16.00 hod., s tým, že odporca je povinný si dieťa v stanovenom čase vyzdvihnúť v mieste bydliska navrhovateľky a po skončení styku je povinný navrhovateľke na tom istom mieste odovzdať. Navrhovateľka je povinná dieťa na styk riadne pripraviť a odovzdať ho odporcovi...

Pokiaľ ide o upravený rozsah stretávania sa odporcu s maloletým H. na čas po rozvode, súd ho stanovil s poukazom na výpovede účastníkov a denný režim dieťaťa, pričom ho považoval za prijateľný. Až samotná realizácia styku preukáže možnosti účastníkov s tým, že v prípade dosiahnutia určitej dohody im nič nebráni rozsah styku rozšíriť. Po rozchode rodičov, aj keď je dieťa zverené iba jednému z rodičov, nezaniká právo na styk s dieťaťom druhému z rodičov. Je všeobecne prospešné pre zdravý vývoj dieťaťa, aby malo kontakt s obidvoma rodičmi, aj napriek tomu, že bude vyrastať naďalej iba v domácnosti jedného z rodičov. Odporca v rámci rozvodového konania požadoval striedavú starostlivosť, pričom na konkrétnom spôsobe úpravy styku so synom nespolupracoval a súd v dôsledku uvedeného konkrétny rámec styku určil podľa stanovísk navrhovateľky, kolízneho opatrovníka a čiastočne aj odporcu.

Proti tomuto rozsudku v časti týkajúcej sa výroku o úprave práv a povinností rodičov k maloletému H. na čas po rozvode a tým aj v časti výroku o náhrade trov konania účastníkov a náhrade trov konania štátu podal včas odvolanie otec (odporca). Krajskému súdu... navrhol jeho zmenu v napadnutej časti tak, že maloletý H. bude na čas po rozvode zverený do striedavej starostlivosti obidvom rodičom v polmesačných intervaloch v mesiaci, s tým, že otec bude mať maloletého H. v striedavej osobnej starostlivosti od 15. dňa v mesiaci od 17.00 hod. do konca mesiaca do 17.00 hod. a matka ho bude mať v striedavej osobnej starostlivosti od začiatku mesiaca od 17.00 hod. do 15. dňa v mesiaci do 17.00 hod. Každý z rodičov bude dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v čase vykonávania osobnej starostlivosti. Súd počas trvania osobnej starostlivosti ani jednému z rodičov výživné neurčuje. Namietal závery znaleckého posudku a zároveň navrhol vykonať opravný znalecký posudok, čo súd prvého stupňa neakceptoval z údajného dôvodu hospodárnosti konania. Po vzájomnom odlúčení sa komunikácia medzi rodičmi zlepšila. Nesúhlas matky so striedavou starostlivosťou nie je prejavom zlej komunikácie, ale je podmienený platením výživného. Obidvaja rodičia bývajú v N., čo je ideálna možnosť pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti. Kolízny opatrovník potrebné šetrenia nevykonával v intenciách normy IN-14/2012 a svojou pasivitou plnil vôľu prvostupňového súdu. Súd neskúmal, či striedavá starostlivosť bude na prospech maloletého dieťaťa.

Matka (navrhovateľka) v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca navrhla odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 31. 05. 2012... v napadnutej časti potvrdiť

a rozhodnúť o trovách odvolacieho konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Znalkyňa striedavú osobnú starostlivosť o dieťa neodporučila, nakoľko dieťa je viac naviazané na matku a taktiež aj s poukazom na rozdielne vedenú výchovu dieťaťa zo strany rodičov. Potrebu vydania opravného znaleckého posudku otec náležite nezdôvodnil. Po odchode zo spoločnej domácnosti otec na výživu maloletého H. neprispel žiadnym finančným obnosom. Tvrdenie otca, že s nariadením striedavej osobnej starostlivosti nesúhlasí kvôli výživnému je absolútne zavádzajúce. Súd určil výživné 200 eur mesačne v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine...

Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že... Napadnutý rozsudok v časti výroku ohľadne zverenia maloletého H. do osobnej starostlivosti matky, ako aj v časti úpravy styku otca maloletým H. na čas po rozvoде navrhuje potvrdiť a v časti týkajúcej sa určenia výšky výživného na maloletého H. na čas po rozvoде navrhuje výživné určiť v sume 180 eur mesačne.

Vedľajší účastník (Rada pre práva dieťaťa - SR) ktorý do konania vstúpil s poukazom na ust. § 93 ods. 2, 3 OSP, na pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 23. 01. 2013 uviedol, že pokiaľ ide o zverenie maloletého H. načas po rozvoде, súhlasí s napadnutým prvostupňovým rozsudkom. Výšku výživného navrhol určiť v sume 120 eur mesačne na čas po rozvoде s prihliadnutím na výšku dôchodku, vek dieťaťa a rozsah styku otca s dieťaťom. Pokiaľ ide o rozsah styku otca s maloletým H. na čas po rozvoде, navrhol ho rozšíriť v zmysle písomnej špecifikácie, ktorú založil do spisu (č. 1. 311 a 312).“

Svoje rozhodnutie odôvodnil krajský súd takto:

„Krajský súd..., ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 31. 05. 2012... v napadnutých častiach výtokov, procesným postupom podľa § 212 ods. 1, 2 a § 214 ods. 1 OSP a po doplnení dokazovania (§ 213 ods. 5 OSP) oboznámením obsahu správy Ú. v N. zo dňa 16. 01. 2013, správy referátu poradenskopsychologických služieb v N. zo dňa 09. 11. 2013 a záznamu o pohovore s maloletým H. zo dňa 22. 01. 2013 ich prečítaním a dospel k tomu záveru, že podané odvolanie otca nie je dôvodné. Odvolací súd preskúmvacej činnosti z hľadiska podaného odvolania nepodrobil výrok napadnutého rozsudku týkajúci sa rozvođu manželstva rodičov

maloletého H. M. (právoplatný dňom 04. 07. 2013), pretože v tejto časti výroku žiaden z účastníkov odvolanie nepodal...

V prejednávanej veci súd prvého stupňa pri rozhodovaní o podanom návrhu matky na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností obidvoch rodičov k maloletému H. M. na čas po rozvode v rozsahu zodpovedajúcom obsahu ustanovenia § 120 ods. 1 až 4 OSP zistil skutkový stav, ktorý pri dodržaní myšlienkového postupu zakotveného v ust. § 132 OSP (hodnotenie dôkazov jednotlivo ako aj v ich vzájomnej súvislosti) aj následne správne posúdil podľa príslušných ustanovení hmotnoprávneho predpisu (§ 23 ods. 1, § 24 ods. 1, 3, 4 a 5, § 25 ods. 1, 2, § 65 ods. 1 až 5 a § 75 ods. 1 Zák. o rodine). Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach výrokov, ako vecne správny, podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. V časti týkajúcej sa zverenia maloletého H. M. na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky, súd správne akceptoval závery znaleckého posudku znalkyne PhDr. Z. B. vypracovaného na základe požiadavky súdu. Uvedená znalkyňa v súvislosti s výchovným prostredím vo vzťahu k tomuto dieťaťu na čas po rozvode uprednostnila alternatívu výchovného prostredia u matky, ktorú odôvodnila jednak rozsahom a hĺbkou citovej väzby dieťaťa k matke a jednak štruktúrou a povahou jej osobnosti, ktorá je v porovnaní s povahou a štruktúrou osobnosti otca vhodnejšia pre zabezpečenie výchovy dieťaťa. Taktiež relácie kolízneho opatrovníka ohľadne spôsobu a kvality výchovy matky vo vzťahu k maloletému H. na čas do rozvodu manželstva sú pozitívne. S prihliadnutím na uvedené dôvody, odvolací súd nevhliadol dôvod k tomu, aby výchovné prostredie maloletého H. menil spôsobom ako požadoval otec v priebehu konania a nad týmto dieťaťom nariadil striedavú osobnú starostlivosť obidvoch rodičov. K takto navrhovanej striedavej starostlivosti rodičov vyjadrila v rámci podaného znaleckého posudku negatívne stanovisko aj znalkyňa PhDr. Z. B., uprednostňujúc výchovné prostredie u matky, avšak za dodržania kontaktov (stretávania) aj s otcom. Pri akceptovaní takéhoto stanoviska znalkyne, ako aj pri akceptovaní tej zásady, že práva a povinnosti k dieťaťu majú obidvaja rodičia, pričom jedným z takýchto práv je aj podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa, súd prvého stupňa v rámci výroku napadnutého rozsudku určil taký rozsah stretávania sa otca s maloletým H., ktorý je aj podľa názoru odvolacieho súdu primeraný. Taktiež zodpovedá veku a životnému režimu sedemročného dieťaťa, ako aj právu odporcu realizáciou súdom upraveného styku podieľať sa na výchove dieťaťa

zvereného do osobnej starostlivosti druhého rodiča, t. j. matky. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj so zaujatým právnym záverom prvostupňového súdu ohľadne určenia výšky výživného na maloletého H. v sume 200 eur mesačne... Odvolací súd záverom poznamenáva, že nevhliadol dôvod na doplnenie dokazovania požadovaného otcom v rámci ním podaného odvolania, resp. v rámci jeho prednesú na odvolacom pojednávaní dňa 23. 01. 2013. a takýto návrh uznesením o vedení konania zamietol, pretože rozsah, vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, ako aj rozsah doplneného dokazovania odvolacím súdom považoval za postačujúci na rozhodnutie o merite veci tým spôsobom, že predmetný rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach výrokov, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. V ďalšom odvolací súd odkazuje na obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje (§ 219 ods. 2 OSP).

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. a) OSP s tým, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, pretože v napadnutej časti ide o konanie, ktoré je možné začať aj bez návrhu.“

23. Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na spravodlivé súdne konanie stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

24. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je

dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, preto ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04, I. ÚS 200/2012) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

25. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

III.

26. Sťažovateľ namietal aj „*Porušenie ochrany rodičovstva, práva na starostlivosť o deti a rešpektovanie súkromného a rodinného života [čl.41 ods. 4 Ústavy SR, čl. 41 ods. 4 Ústavy SR... čl. 47 ods. 3 Ústavy SR..., čl. 8 ods. 1 a ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa]*“ označeným postupom a rozhodnutím krajského súdu [body 1 a 7 (vo vzťahu k okresnému súdu pozri bod 14)].

27. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patria sťažovateľom v bode 26 označené práva vyplývajúce z ústavy, dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení sťažovateľom označených práv by bolo teda možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. II. ÚS 78/05 alebo IV. ÚS 326/07).

28. Vzhľadom na možnosť porušenia označených práv len v príčinnej súvislosti s porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6

ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami menovaných súdov dospel ústavný súd k záveru, že keďže v danom prípade nebolo zistené porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri bod 25), v nadväznosti na to nemohlo dôjsť ani k porušeniu označených práv.

29. Na základe uvedeného ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je z ústavného hľadiska akceptovateľný a udržateľný, pričom medzi ním a v bode 26 označenými právami sťažovateľa zaručenými ústavou, dohovorom a Dohovorom o právach dieťaťa neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie dôvod na vyslovenie záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

30. Po odmietnutí sťažovateľovej sťažnosti ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jeho ostatnými návrhmi, t. j. návrhom na zrušenie odvolacieho rozsudku, priznaním mu finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júla 2013